

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évesre 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

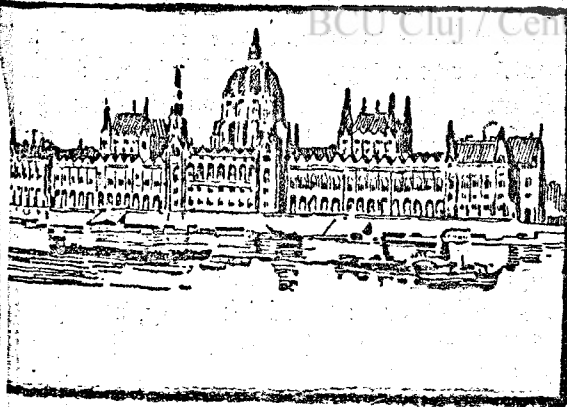
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A piacon fog megszületni az igazi béke.

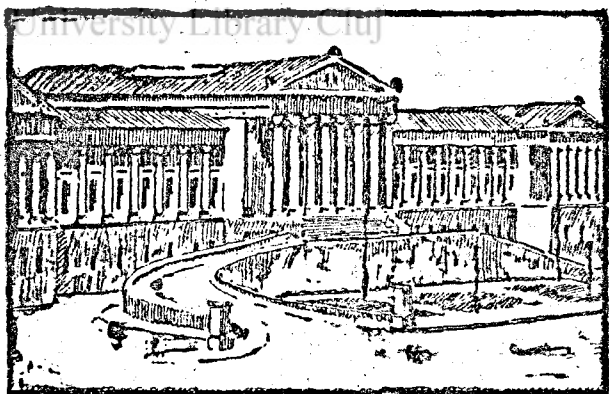
A világháború utáni békekötések az izzó világot egyben jöttek létre! A békeszerzők egyoldalú parancsolói nem törődtek a gazdasági érdekekkel, nem törődtek a hegyek, zek és nemzetek által megszabott természet határokkal. Győzelmi mámorukban észnél szabdalták fel évezredek országok testét. A következménye ennek az lett, hogy a béke

lődvé, mint villámhárító levezetné az ellentéteket. A területén lakó vegyes nemzetiségű német és lengyel lakosság maga intézhetné a dolgait közös megértés alapján.

De egyéb nevezetessége is van az európai külpolitikának! Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök Magyarország és Ausztria között szoros gazdasági kapcsolatot létesített. A

A budapesti parlament.

A becei parlament.

lk papíron maradt béke, a népek lelke meg egymás iránti gyűlölettel és ma Európában csak a csekély kivétellel, minden állam ellenséget lát szomszédjában.

Allandóan fontos tanácskozások folynak a népek hivatalos fóruma előtt, a Nemzetek Szövetségénél, hogy mi módon lehetne segíteni? Egymás között is tárgyalásokat tartanak az államok, hogy a békekötés által okozott feszültséget enyhíteni lehessen. Új eszme születnek s a régiak átalakulnak! A német és lengyel ellentétekkel kapcsolatban már megjelent a gondolat, hogy a vitás Sziléziából a leges, ugynevezett ütköző államot csinálják. Ez a két viszálykodó ország közé éke-

létrejött szerződés értelmében Ausztria minden mezőgazdasági terményt Magyarországtól fog vásárolni, Magyarország pedig cserében azokat azokat az ipari cikkeket és kereskedelmi árukat, amiket nem tud elegendő mennyiségben előállítani, Ausztriából fogja beszerezni.

A magyar és osztrák vámszövetségnek messze kiható következményei lesznek az európai külpolitika folyására. Maga az a tény, hogy ez a két ország ilyen szoros együttműködésre lépett, igazolja, hogy a békeszerzők által megszabott határok gazdasági tekintetben rosszak. Valamikor Magyarország nagy harcra folytatott az önálló vámterület ér-

dekében. A magyar politikusok egy nagy része követelte, hogy *Ausztria és Magyarország* között létesítsenek vámhatárt. A magyarok akkori küzdelmét az -tette indokoltta, hogy minden téren az osztrák elnyomó politika érvényesült Magyarországon. A közgazdák azonban akkor is hangoztatták, hogy a közös vámterületre Magyarországnak feltétlenül szüksége van.

A két ország ádáz küzdelmének kérdését a világháborút követő békekötés oldotta meg. Végleg elszakadtak egymástól. Előbb azonban késhegyig menő harcba keveredtek az ugynevezett *Burgenland* területéért. A vitában egyik fél sem győzött, de *Magyarország a soproni népszavazás* eredményével sokat érő anyagi és erkölcsi elégtételt kapott. Sopron Magyarországó lett!

A két ország között tehát tagadhatatlanul nem állott fenn baráti viszony. Most mégis a

Bécsbe érkező *Bethlen Istvánt* nagy ünnepekkel, mondhatni szeretettel fogadták. *Bethlen Istvánt*, aki annak idején az osztrák orra alá sok borsót tört azzal, hogy az osztrák vámterületet követelte a magyar Országban, meghívták Bécsbe, hogy az elszakadt ország vámterületét segítsen összekövetni. *Bethlen* küldetését sikeresen be is fejezte. *Magyarország és Ausztria* szoros gazdasági kapcsolatra léptek. A két ország parlama- teiben nem fognak többé kölcsönösen győztes beszédek elhangzani. A közös nyomorúság és egymásra utaltság baráti együttműködést birta a két országot. Most már mint egyrangú felek kötötték meg ezt szerződést hajdani ellenségek.

Az eset meggondolkozásra kell, hogy a békés szerződések megteremtőit a ugynevezett győző államokat is. Vajjon születnek-e új békék — a piacon!

A szudáni fű tanulságokat termelt.

A múlt tavaszon lapunk gazdasági rovatában cikket irtunk arról, hogy szárazabb vidékeinken a gazdáknak meg kellene kísérlelniök a szudáni fű termesztését, amely például Magyarországon nagy mértékben hozzájárul a takarmányszükséglet kielégítéséhez.

A cikk tanácsait nagyon sok olvasónk megfogadta, a szudáni fű termelésére, illetve a kísérletek megtételére, Erdélynek majdnem minden vidékén akadt vállalkozó. Most aztán egyre-másra kapjuk a leveleket, amelyek sikerekről is szólnak, de többnyire a kísérletek kudarcáról számolnak be. A beszámolásokból az derül ki, hogy az ujmódi takarmány egyes vidékeken beválik, más vidékekre azonban nem való.

Onnan, ahol a kísérletezés balul ütött ki, szelidebb szemrehányásokat is kapunk, hogy miért tanácsoltunk olyan dolgot, ami néme-lyeknek kárt okozott? Távrolról sem vesszük rossz néven az ilyen megnyilakozásokat. Többre becsüljük az érdeklődők zsörtölődését, mint a tunyák és közönyösök hallgatását. Minden haladásnak csalódásokon és sikereken át visz az útja, haladni pedig okvetlenül kell a mai világban.

De ezt az alkalmat felhasználjuk és újra rámutatunk gazdasági életünknek egy végzetes hiányára. Magyarországon a szudáni fűvel

való kísérletezést egy gazdasági iskola végezték el. Tehát nem egyesekre hárult ez a munka, hanem egy állami kísérleti állomásra. Ez az intézmény föl van szerelve a megfelelő eszközökkel s így helyesebb munkát tud végezni, mint az elszigetelt kisgazda. A kísérlet dához ebből az intézményből csak a tudományos eredmények jutnak el, amiket ő a szudáni helyzetére szerint vagy felhasznál, vagy eldob.

De hol van az az intézmény, amelyben az erdélyi magyarok ilyen kísérleti ügyekkel fordulhatnak? Hiszen egyetlen magyar gazdasági iskolánk sincs!

Ime, egy nagyon fontos szükség, megint a mi sokszor, de tán nem elégszer megfogoztatott eszménkhez: a gazdasági iskola létesítéséhez vezet. Ilyen intézmények létesítésére csak botorkálni fogunk a haladás útján, ha olyan boldogabb népek a tudomány világában, mint a miénk. Nyelvi mellett szédületes gyorsasággal rohamozzunk előre!

A szudáni fű dolga kicsiny ügy, de a tanulságot kínál számunkra. Az erdélyi magyar gazdák közvéleményének nagy hasznára kell kísérnie a gazdasági iskola létesítésére irányuló terveket és sürgősen meg kell, hogy végre az őket éltető tudományunk számára is tüzhelyek alakuljanak.

KÜLFÖLD

Közös békeszöveg. A négy leg-hatalmasabb európai állam külügyminiszterei bocsátották ki a Népszövetség mostani ülése alkalmából: A francia, angol, német és olasz külügyminiszterek. A szöveg keményen elítéli a minduntalan fel-feltűnő háborús híreszteléseket, kijelenti, hogy azoknak semmi alapjuk nincs s hogy a hatalmaknak komolyan tett elhatározott szándékuk a béke megőrzése. A közös nyilatkozatnak különösen az ad nagy jelentőséget, hogy a német és az olasz külügyminiszterek is részt vettek megszerkesztésében, akik pedig — országai politikája szerint — mindig hangoztatják a békeszerződés revíziójának szükséges voltát. Ebből arra következtethetünk, hogy csakugyan lehetséges volt a revízió békés úton is.

Vége a kisbirtoknak. Termézetesen Oroszországban, ahol a szovjetkormány a még a gazdák kezében maradt kisbirtokoknak a közös kezelésbe vonását határozta el. Erre a lépésre bizonyára azért szánta rá magát, mert a szovjeturalomnak legkisebb ellenfelei éppen a kisgazdák, akiknek függetlensége így megszűnik. Kérdés azonban, hogy ezt a nagy munkával s költséggel járó életalakítást meg lehet-e hajtani, még ezzel a rabszolgamunkával is, amit a szovjet urai a termelésnél alkalmaznak.

Megbukott a francia kormány. Alig egy hónapi élet után. Az új kormányt Lavel szenátor alattotta jobboldali pártszövetség, amelyben Tardieu pártja is részt vesz. A kormánynak alig néhány szavazatnyi többsége van a kamarában, úgy, hogy hamarosan közelebb kerül a bukásához.

Doumergue (olv. Dumerg) elnök nem éppen hét évi hivatalban léte alatt már tizennégy kormányt emésztett meg a francia politika, vagyis évenként kettőt. Elég jó étvágya van.

Ghandi szabadon van. A londoni indus-alkotmány konferencia tárgyalásainak jó eredménye folytán Ghandi előtt is kinyílt a börtön ajtaja. A hindu szabadsághős el akarta kerülni a büntetéseket s ezért éjjel hagyta el a börtönt. Könyvtárát s a börtönben használt egyéb holmiját két teherautó szállította utána. Nagyon súlyos rabsága tehát nem igen lehetett. Ezt ő maga is elismerte azzal, hogy a börtönigazgatójának köszönő iratot

adott át. Vele együtt szabadultak fegyvertársai is. Ghandi különben továbbra is India teljes függetlenségéért fog küzdeni.

Nagy tervek Németországban. Brüning német kancellár egy Kölnben tartott nagy beszédében kijelentette, hogy a közeli jövőben Németország politikai és gazdasági életében nagy változások lesznek s ezekben nagy szerepe lesz a keresztény szakszervezeteknek. A tervnek részleteit még nem teszi közzé, a kormány, hogy felesleges kritikára ne adjon okot, de már az elmondottakból is lehet sejteni, hogy Németországban találtak eszközt a gazdasági válság enyhítésére.

Belpolitikai hírek

Biharmegye magyarsága a pótválasztáson rendületlenül kitartott a Magyar Párt zászlója mellett. Biharmegyében pótválasztást tartottak egy elhunyt román képviselő helyére. A választáson a kormány jelöltje győzött. Bebizonyosodott azonban a választáson, hogy Biharmegye magyarsága rendületlenül kitart a Magyar Párt zászlója mellett és hogy nem ért el eredményt, nem rajta mulott. A választáson különben az is bebizonyosodott, hogy a román ellenzéki pártok megerősödtek és a kormánypárt ereje meggyengült.

A király terve. Károly király kívánságára egy bizottság 5 éves tervet dolgoz ki Románia gazdasági helyzetének megjavítására. A király utasítására az öt éves gazdasági tervet a leg-sürgősebben el kell készíteni. A bizottság állandóan munkában van és eddig számos, jelentős határozatot hozott. Nem lehet

még ítéletet mondanunk az elkészítendő terv értékéről, de mindenesetre aggodalommal tölt el az, hogy a z eddigi határozatok tisztán regáti érdekeket szolgálják.

A legutóbb hozott határozatok megerősítik ezt a gyanunkat. E határozatok közül a következőket emeljük ki:

Tizenöt milliós alapot létesítenek az aprószemű kukorica népszerűsítésére, miután bebizonyosodott, hogy a külföld inkább ezt a kukoricafajt kedveli.

Ugyancsak tizenötmilliós alapot létesítenek a beszarábiai tavaszbuza nagyobb arányu termesztésének hathatós támogatására.

A terményértékesítő szövetkezetek nagyobb kölcsönt vettek igénybe az államtól a multévi gabonakészletek leelőlegezésére. Időközben a gabonáarak annyira lezuhantak, hogy a kifizetett előlegek felülmúlták a tényleges értéket, aminek az lett a következménye, hogy a szövetkezetek nem tudták visszafi-

zetni az államnak a fölvetett öszszeget. A gazdasági bizottság most megszabta azt a kulcsot, amely szerint ezt az adósságot törleszteniök kell a szövetkezeteknek.

Tíz milliónyi rendkívüli hitelt szavaztak meg a regáti kataszteri földmérések és kimutatások elvégzésére.

Azt mindenesetre megállapíthatjuk, hogy a fenti határozatok egyike sem fog erdélyi érdekeket szolgálni! Kíváncsian várjuk a terv további intézkedéseit.

Román politikusok vitája. Tilea miniszterelnökségi államtitkár a Nemzeti Párt egyik leg-számottevőbb erdélyi politikusa, egy kolozsvári politikai gyűlésen súlyos vádat emelt Avarescu tábornok és pártja ellen. Tilea azt állította, hogy Avarescu köztársasági mozgalmat indított, s ezzel a királyt zsarolja. A külnős nyilatkozatnak súlyos politikai következményei lesznek Avarescu felszólította Tileát hogy állításait bizonyítsa be, ellenkező esetben az ügyészséghez fordul. A két párt viszálykodása elé politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek.

Ionescu tábornok lett Stan Vidrighin utóda. Stan Vidrighin vasutigazgató helyére Ionescu tábornokot nevezték ki. Hír szerint a *posta* élére is tábornokot akarnak állítani. Bukaresti értesülések szerint a fontosabb közigazgatási tisztségeket mind magasrangú katonatisztekkel akarják betölteni. Új törvényt fognak hozni arról is, hogy katonák is tölthetnek be közigazgatási tisztséget. A „*Lupta*“ című ujság ezzel kapcsolatban azt írja, hogy rendkívül súlyos jelentőségű dolgok vannak készülöben. Vajjon nem a diktatúrára készülnek?

* HIREK *

Nem helyezik át Kisküküllő-megye székhelyét. Közöltük, hogy Kisküküllő-megye székhelyét *Dicsőszentmártonból Balázsfalvára* akarják áthelyezni. E terv ellen Dicsőszentmárton és vidékének lakósága egyhangulag tiltakozott. A tiltakozó gyűlésen dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor fejtette ki nagy hatású beszédében, hogy továbbra is *Dicsőszentmártonnak kell a megye székhelyének maradnia.* Gyárfás Elemér és Barabás Béla dr. dicsőszentmártoni képviselők ez ügyvel kapcsolatban felkeresték *Mihalache* belügyminisztert és kérdést intéztek hozzá, hogy mi a kormány szándéka? *Mihalache* miniszter kijelentette, hogy csak tervről volt szó, de a kormány még nem foglalt állást az ügyben. Egyelőre tehát szó sincs arról, hogy Dicsőszentmárton székhely jellege megszűnjön.

Mennyi kamatot fizet Románia a külföldnek adósságaiért? Románia külföldi tartozásának évi kamata *6 ezermillió lej.* Ez összegből egy napra 18 millió lej esik. Ezért fizetjük a rengeteg adót!

Merényletet követtek el egy hunyadmegyei román lelkész ellen. A hunyadmegyei Pojána község görög katolikus lelkészének házáat bombával felrobantották. Az épületben a robbanásakor nem tartózkodott senki és így emberéletben nem esett kár. A merénylet minden valószínűség szerint annak az áldatlan harenak a következménye, amely egész Romániában a görögkatolikus és görögkeleti (ortodox) egyházak között folyik.

Kávéházakban, zsufolt termekben nátha, influenza ellen védő Anacot pasztilla szopogatása. Egy fiola ára 37.— lej.

A székelyek nem engedik kulturalájukat. Udvarhelymunkai közönsége lankadatlanul folytatja küzdelmét a székelykereseti gimnázium fönmaradásáért. Legutóbb Udvarhelyen tartottak lelkes értekezletet a fentebb említett módózatainak megbeszélésére. A mi nézőpontunkból a gyön örvendetes fordulatot jelent az iskola jövőjének biztosítására. Az értekezleten a székelykereseti gimnázium igazgatója bejelentette, hogy az intézet szeptember óta otthon kíván biztosítani a vezetett mezőgazdasági iskolának szere is. Csak sajnálni tudhatunk, hogy a mozgalom már kezdetben nem indulhatott meg a nyomon. Mert a gazdasági fejlődés terjesztésének megszerzése a nép áldozatkész nemcsak megnyerni, de biztosítani fogja

Orvosították a szilágymegyei tanítók sérelmeit. Közöltük a „*Magyar Nép*“ -ben, hogy a szilágymegyei tanfelügyelő a kárgyar tanítók mellé román tanítók kat rendelt ki, hogy ellenük a magyar tanítók munkájának sérelmes intézkedés alapján kikirendelt ellenőrök járandóságot fizetést vontak le. *Jósika* János báró marai képviselő eljárta az ügyet a tanfelügyelőségnél és a tanfelügyelő elrendelte, hogy a román, segédtanerők nem vehetnek többet egy órára, mint a tanítók havi fizetésének bizonyos százalékát és a tanítók ezt is természetesen lakásban és kosztban kell fizetni. A segédtanerőket legfeljebb végéig fogja alkalmazni, ezt is csak indokolt esetekben románnyelvű állami iskolákban is a segédtanerők csak a tárgyak tanításáért igényel-

nek díjat. Végül pedig úgy fogja beosztani őket, hogy lehetőleg kettőt tanítóra essék egy segéd-tanítónak és így a teher is megosztható legyen. Az értekezlet végén a tanfelügyelő biztosította a tanítókat jóindulatáról és felkérte br. Jósika Jánost, hogy járjon közbe, hogy a tanítók hátralekos fizetésüket minél előbb megkaphassák. Báró Jósika János ennek a kérésnek azonnal eleget is tett. A tanítószag szintén belenyugodott ez újabb intézkedésekbe és most mindössze azt várják, hogy vajjon végrehajtják-e a szóban forgó rendeletet?

Bukarestben megint tüntettek a diákok. A bukaresti egyetemi hallgatók Bukarest főbb utcáin tüntető felvonulást rendeztek. A rendőrség erős felkészültséggel vonult ki a tüntetők szétverésére. A rendőrség fellépése következtében a diákok, anélkül, hogy nagyobb zavarokat okoztak volna, szétoszóltak.

Nagy földrengés volt Albániában. Albániában heves földrengés pusztított. Tirána főváros a környékén a földrengés nagy kárt okozott. Sok ház elpusztult, az emberek százai hajlék nélkül maradtak. A telefon vonalak és vízvezetékek Tiránában megrongálódtak. A jelentések szerint a földrengés alkalmával többen életüket veszítették.

Tanoncelhelyezés. Az oravicai gazdasztyúgyár igazgatósága 2-3, lehetőleg négy középiskolát végzett hat székely fiút keres tanulóknak teljes ellátás mellett. 16. életévüket még be nem töltött fiúk felvétel végett a Székelyek Kolozsvári Társasága titkári hivatalánál Cluj-Kolozsvár (Str. Juliu Maniu) v. Szentegyház-utca 8. sz. alatt jelentkezhetnek. Tanítók és lelkészek gyermekei előnyben részesülnek. Érdeklődőknek részletesebb információval szolgál a Székelyek Kolozsvári Társaságának titkári hivatala.

Téli olvasmányok.

Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét a 65, illetve 45 lejes téli olvasmányainkra, amely összegekért miképpen már előző számainkban közöltük 15, illetve tetszés szerinti 10 könyvet küldünk a megrendelőknek. Olvasóink igen nagy érdeklődést tanúsítottak a könyvek iránt, azonban bizonyára vannak olyanok is, akik nem tudják azt, hogy ezen füzetekből van-e még raktáron. Ezért tehát közöljük, hogy aki a füzeteket óhajtja, a megrendeléseknek még eleget tudunk tenni s ezért tehát kérjük az érdeklődőket, hogy megrendeléseikkel keressenek fel bennünket, mert ilyen olvasó és tanulságos sorozatot a nehéz pénzügyi helyzet miatt egyhamar nem tudunk ismét előállítani.

Iasiban tifusz járvány pusztít. Iasi városában súlyos lefolyású tifusz járvány pusztít. Naponta 50-60 ember betegszik meg tifuszban. A betegség súlyos lefolyású, a betegek tízedrése meghal. Az orvosok megállapították, hogy a város vízvezetéke teljesen meg van fertőzve és ha nem építenek új vízvezetéket, az ország második nagyságu városának lakossága a tifuszjárvány áldozatául esik.

Előfizetési felhívás! Dezső Miklós szőlészeti és borászati felügyelő a hiányzó szőlőtőkék biztos utánpótlási módozatairól egy könyvet ad ki. A könyv csak abban az esetben fog megjelenni, ha annyi előfizető jelentkezik, hogy a könyv nyomdai költségei fedezve lesznek. Ez úton kéri szerző a szőlészet iránt érdeklődőket, hogy a könyvre való igényüket nála jelentsék be. A könyv ára a „Magyar Nép“ előfizetőjének 72 lej. Bolti ára 80 lej lesz. Tíz példány után egy ingyen példányt kapnak a rendelők. Bejelentések közvetlenül a szerző címére intézendők: Dezső Miklós ny. szőlészeti és borászati felügyelő Nagyenyed-Aiud.

Minden áldott állapotban levő anya a vitaminokban gazdag táperőkben dus Ovomaltine-t használja reggelire, uzsonnára.

Bukarest uccáin vér folyt. A vasuti munkások fizetésük leszállítása miatt Bukarestben uccái tüntetést rendeztek. A tüntetők a belvárosba akartak vonulni, a rendőrség azonban utjokat állotta. A tüntetők és a rendőrség között végül is dulakodás keletkezett. A dulakodás annyira elfajult, hogy a rendőrség sortűzet adott le a tüntetőkre. A sortűz következtében 2 ember meghalt és többen megsebesültek.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet az Oláh Károly plebános ur által feltalált kiváló hatású Antiptysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedüli készítő *Osváth Gyógyszertár, Târgu-Mureş-Marosvásárhely.*

ÚJ KÖNYVEK

Néprajzi feladatok Erdélyben.

Ezen a címen a Magyar Nép Könyvtára sorozatában jelent meg második kiadásában egy könyv. Szerzőjének dr. Roska Mártonnak a Magyar Népből megjelent régészeti tárgyú, nagyértékű népszerű cikkei bizonyára sokak figyelmét felhívják e kis könyvre.

Dr. Roska Márton e munkáját elsősorban a pap és tanító számára írta, akiket a sors oda rendelt az őrhelyekre a községekbe, a falvakba, ahol a könyv által kitűzött szép feladatokat meg kell valósítani.

A papok és tanítók, hogy méltóképpen betölthessék hivatásukat, meg kell, hogy ismerjék a népet, a nép lelkét. Meggyőződéssel állítom, hogy ehhez a megismeréshez a legjobb vezérfonal ez a könyv.

El kell hogy olvassa ezt a kis könyvet a nép is. Ebből fogja megtanulni: mit kell ápolnia multjából, magyarságából, építészében, népviseletében, népművészetében, szokásaiban, népdalaiban. Ezeket őscitől örökölte, melyektől eltántorodnia soha egy pillanatra sem szabad.

Ez a könyv össze kell, hogy hozza közös munkára a falu szellemi vezéreit s a népet. Együtt, vállvetve kell, hogy dolgozzanak Roska vezetése mellett a szerző gyönyörű céljának megvalósításán: a magyarság néprajzának megírásán, sok, veszendőbe menő néprajzi kincsünk megmentésén.

Papok, tanítók, népünk vezető férfiai-asszonyai fel a közös munkára, legyetek az apostoli lélekkel dolgozó dr. Roska Márton munkatársai!

dr. Tulogy János.

Mesés könyv.

Mult heti számunkban felhivtuk olvasóink figyelmét a kiváló író, László Marcella „Mese-mondó királykisasszony” című könyvére s közöltük, hogy a könyv ára 10 lej és a portóköltség. Említettük azt is, hogyha valaki utánvétellel rendel meg, ez nagyon megdrágítja az elküldését. Ezen közlésünket jelenleg kiegészítjük azzal, hogy utánvétel esetén 10 lejhez hozzászámítódik az ajánlási és utánvételi költség is, amely önköltségi áron 18 lejt tesz ki s így az utánvétellel elküldött könyv a megrendelőnek 28 lejbe kerül. Tehát a legelőnyösebb az, ha a rendelő postautalványon beküld 10 és 2 lejt (portó), összesen 12 lejt s ekkor a könyvet minden egyéb költség nélkül azonnal elküldjük.

Igazi élvezet, ha rendes a bélműködésünk. Minden orvos hive az Artin dragécnak, amelyből este 2—3 szemet bevéve, reggelre bőséges, enyhe, ürülékünk lesz.

Művelődési mozgalmak

MÜKEDVELŐI ELŐADÁSOK.

A SÓVARADI ref. ifjúság az orgonaalap javára színelőadással egybekötött tánemulatságot rendezett. Színrekerült: „Ne játszd a csókkalt” c. népszimű. A szereplők mindannyian jól játszották meg szerepeiket. Szerepeltek: Mezei Ilona, Balogh Ilus, Sántha Jozefa, Józsa Lidi, Biró Lina, Gálfi Róza, Blága Róza, Biró Dezső, Varga József, Vas Márton, Biró Albert, Mezei Ferenc, Süksöd Sándor, Vas Mózes, Vas Albert, Biró András, Magyarai András, Tóth József. A rendezés munkáját Varga József és Biró Dezső végezték. A darab betanításán Nemes Dénes ref. kántor-tanító fáradozott.

A JEGENYEI róm. kath. „Ifj. Egyesület” Tóth Dénes helybeli tanító fáradságos munkája eredményeképpen előadta Tóth Ede: „A falu rossza” c. népsziművét. A szereplők mindannyian kitűnően megállították helyüket. A jövedelmet egy új harang beszerzésére fordították. Külön elismerés illeti a szereplőket, hogy a táncról és muzsikáról is lemondottak azért, hogy minél nagyobb összeget adhassanak a harangalap javára. Az ifjúságnak ezért Ferenc Antal községi bíró fejezte ki köszönetét. Köszönetében rámutatott Tóth Dénes jegenyei tanító nagy érdemeire is, melyeket az „Ifjúsági Egyesület” ujjászervezésével szerzett. Végül köszöntötte a hitközség vezetését és Török István helybeli plebánost, aki minden jónak hű támogatója.

A SZÉKELYHID ÉS VIDEKE Polgári Olvasó Egyesület színelőadást rendezett. Színre került „A cigány” c. szimű. Az előadás olyan jól sikerült, hogy a darab előadását 3-szor meg kellett ismételn. A rendezés érdeme Szabó Lajos ref. kántor tanítót és növérét, Szabó Katicát illeti. Mellettük az egyesület fáradhatatlan elnöke, Molnár István működött derekasan közre. Szomorúan állapítjuk meg, hogy a székelyhidi intelligencia, dícséretre méltó kevés kivételektől eltekintve, az előadásokon nem jelent meg. Végozetül meg kell dícsérnünk a következő

szereplőket: Kulcsár Ferenc, Tunyogi Sándor, Bokor István, Imre, Kozma Ica, Szabó Margit, Kovács Lajos, Gardó Ferenc, Bély Boriska, Nagy László, Lyom István, Solyom Gizike, Zsónyi Irénke, Kerekes Margit, Gardó Bözsike, Solyom István, Tunyogi Imre, Galajda Sándor, Kapussy Ferenc.

A NAGYMOHAI REF. BARRÓKOR karácsonykor tánemulatsággal egybekötött színelőadást rendezett. Színrekerült „Árva János karácsonya” c. szindarab, „Köcsögesonyi csillaghullás” c. tanulmánydarab, „A légy” c. vigmondó, „Táncos Feri fogsága” c. cigánytréfa. Az előadás nagyon jól sikerült. A szindarabok betanításáért köszönetet mond a „Barróköri” Fábry Jenő igazgató-tanítónak. A színelőadást reggeli tartó tánemulatság követte.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS RAJDON. A paraídi Egyházi Fuvószenekar tagjai nagy sikerrel adták elő a Nótás Kata című 4 felvonásos népsziművét. A férfai szerepeket kizárólag a zenekar tagjai játszották. Szerepeltek: Nagy Lajos, Nagy László, Nagy Gergely, Kálmán Albert, Szász Sándor, Mester Károly, Nagy Eliza, Kálmán Vilma, Ilyés Berta. A darab rendezésének és betanításának nehéz munkáját Zsombori Károly asztalmester végezte. A darab végeztével a fuvószenekar Velman Vészes karmester vezetésével szép darabot játszott el.

KARACSONYFA ÜNNEPEL SZIGETFALUN. A temesmegyei Szigetfalu református növendékei színelőadással egybekötött karácsonyfa ünnepélyt rendeztek lelkészük vezetésével. Színre került Szabó Endre színérvárosa ref. lelkész „Az áldott országhöz közeleg” című 1 felvonásos sziműve. A gyermekek kivétel nélkül jól szerepeltek s különösen szép szavalataikkal tüntek ki. Ünnepély tiszta jövedelmét nagyváradi ref. árvaház javára adományozták.

Ha sikert akar elérni, hirdesse „MAGYAR NÉP”-ben

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Hogyan gazdálkodnak a kisgazdák Székelyhídon?

A Magyar Nép egyik számában említett téve arról, hogy Székelyhídon, Bihar megye egyik legnagyobb községében, kulturhét volt. Ez a hét annyira tanulságos volt, hogy gazdasági méltatásával érdemes foglalkozni.

A község az érmelléki hegyek nyugati szélén az „Ér” patak mellett fekszik, körülbelül ezer háza 6 ezer lakósa van.

Első ismert lakósa, mint neve is jelzi, Székelyek voltak.

Szép, rendezett utcái, igen gondosan épített lakóházaival a szemlélőt azzal a benyomással fogadják, hogy jó anyagi viszonyok között élő kisgazdák körébe érkezett. Az utcák rendesen téglából épített istállókkal és melléképületekkel vannak ellátva.

Sehol sem hiányzik a takarmányok elhelyezésére szolgáló lábas pajta, mint a hogyan nézett azon a vidéken nevezik: a csür! Emellett a fedél alá nem fért takarmányok gondosan rakott kis kazlakban, boglyákban vannak elhelyezve.

A trágyakezelés is legtöbb kisgazdánál kiemelkedően jó. Állatállományuk részben magyar, részben szimentháli keresztezés. A sok jó fejű tehénről azt láthatjuk, hogy az állatenyésztéssel okszerűen foglalkoznak.

Lóállományuk általában ezen vidékre jellemző, erős csontozatu, magyar alföldi ló No. 1 és angol félvér keresztezéssel.

Panaszkodnak, hogy a hadgyakorlatokra besorozott lovakból igen sok tönkre ment, s bizony ezzel a kisgazdák ló iránti ragaszkodását nagyban elrontották.

Sertésállományuk igen jó, javított mangalicá, itt-ott angol keresztezéssel.

Találni már néhány tiszta vért jorkshiri tenyészetet is.

Gazdálkodási rendszerük a régi nyomásos. A mai viszonyok mellett jobb volna, a szabad gazdálkodás — hol mindenki azt termelheti, amit éppen akar.

Az őszi forgóban tulsok a buza. Amellett

tavaszi kapás és tavaszi kalászos forgójuk van, mely utóbbiban sok mesterséges takarmányt is termelnek.

Forgón kívül sok lucernásuk van.

A bükkönnyt általában nem termelik helyesen, legtöbb gazda védőnövény nélkül termeli; vagy ha kever is hozzá védőnövényt, oly kevés az, hogy megdől a bükköny és a földön elfekszik.

Ezen vidéken a „bükönyaranka“ oly nagy mértékben elszaporodott már, hogy aggodalommal panaszolják a gazdák azt, hogy ha az aranka ily mértékben továbbra is elszaporodik: fel kell hagyni a további bükkönytermeléssel.

A kulturhét gazdasági programjában erre a sajnálatos tényre is kiterjedt a szakelőadó és minden irányban szaktanácsokkal látta el a kisgazdákat arra nézve, hogyan járjanak el a mesterséges takarmányok, és különösen a bükköny vetése körül. Ezek a tanácsok más vidékek gazdáit is érdekelni fogják.

A bükköny minden körülmények között védőnövényvel, zab, tavaszbuza, tavaszárpával vetendő. Félrész bükköny, félrész védőnövény arányában.

Különös gond fordítandó arra, hogy virágzás idején úgy kaszáljandó, hogy el ne vésüljön. Ily módon elérhető az, hogy a benne levő aranka nem hozhat magot.

Igy elkerülhető továbbá az a veszély, hogy az érett aranka mag a takarmányba jutva az állatok bélesatornáján keresztül a trágyát és később a szántóföldeket fertőzze.

Fejlett szőlő és gyümölcsteremelő vidék lévén, a trágya nagy részét a szőlőhegyekre hordják, ami bizony a szántóföldi növénytermelés rovására megy.

Erdélyi karikás, továbbá hosszú és rövid csapos főketermelésük van. Bakator, furmint, rizling, kadarka, zöldszilváni fajták a legelterjedtebbek.

Dirrektermőket nem ültetnek. Az idejében sok és igen jó minőségű bort szüreteltek.

Sajnos azonban, még mind pincékben van, nem keresik, — nem veszik. Nagy a pénztelenség és így a panasz óriási.

„Nem tudunk bort eladni, kutyának sem kell a bor“ — pedig igazán az idej boraik nagyon jók. A szőlőtelepítés megállott. Drága a munka és rosszak az értékesítési viszonyok.

A szőlő és fejlett gyümölcsstermesztés a bi-

hardiószei vincellér iskola régi dicsőség munkásságát igazolja.

Székelyhidon igen tanácsos volna a vetkezetekkel behatóan foglalkozni.

Bor, gyümölcs, tej és baromfi értékesítésközetkezeteknek igen jó tere volna ebben nagy magyar községben.

Török Elemér

Gazdaköri Élet Marosmegyében. A Marosmegyei Földmives Szövetség első téli előadásait f. hó 13-án vasárnap a Nyárádmentén, délelőtt Backamadaraszon, délután Nyárádszentlászlón tartotta meg.

A gazdasági szakoktatást nélkülöző kisebbségi székely gazdáink zsufozásig töltötték meg mindkét helyen az iskola termeit és igaz székely vendégszeretettel várták az előadógárdát.

Backamadaraszon Török Ferenc gazdaköri elnök meleg üdvözlő szavai után *Mikó László F. M. Sz.* elnöke vázolta a Szövetség céljait s megnyitja a gyűlést.

Dr. Ferenczi Zsigmond közvetlen szavakban hívja fel székely gazdáinkat a jelenlegi közgazdasági helyzet parancsolta magatartásra. A szorgalmas munkát, testvéri összetartást, régi szokásaink hű betartását tárja a megfeszített figyelemmel hallgató gazdáink lelki szeméi elé. Anyagi előhaladás lehetőségét az egymást támogató szövetkezetek felállításában vázolja.

Dr. Ziegler Károly az egészségügy köréből tartott a ragályos betegségekről és az azok elleni védekezésről igen értékes szabadelőadást.

Majd a helyi viszonyoknak megfelelőleg *Z. Horváth Gábor* a szőlőtelepítésről, oltványokról, beállításáról és a fiatal szőlők kezeléséről tartott kimerítő szakelőadást. Az ezt követő vita során több értékes hozzászólás

hangzott el, amely vitában *Bereczki Tibor*, *Lőrinczi Miklós*, *dr. Ferenczi Zsigmond* és *Mikó László* vettek részt.

Hatfaludi István rövid szavakkal ecsetelte a testedzés és fejlesztés fontosságát, rámutatva arra a nagy erkölcsi előnyre, amely a fiatalság korcsmázása helyett a szabadban való mezei játékokban rejlik.

Török Ferenc gazdaköri elnök felszólalásában a cukorrépa-termelés lehetőségét, a bor értékesítő pince létesítését és községenként gazdasági mintatáblák beállítását ajánlja. *Mikó László Hatfaludi István*, *Dr. Ferenczi Zsigmond* válaszolnak, hogy mindezek a földmives szövetség céljai, amelyekre vonatkozó szükséges tárgyalások már megkezdődtek, de ehhez a falu odaadó támogatását kéri, hogy ezek megvalósulhassanak. *Makkay Sándor* szép szavakban mond köszönetet az előadóknak, mely után *Mikó László F. M. Sz.* elnöke megköszönve a nagyszámu érdeklődést az ülést bezárja. Az előadás fényét a helybeli dalárda (*karnagy Gagyai Dénes* tanító) bevezető és bezáró karéneke nagymértékben emelte.

Hasonló kulturumkát végzett a Szövetség ugyanaznap délutánján *Nyárádszentlászlón*, hol *Mikó László* elnöki megnyitója után *Dr. Ferenczi Zsigmond*, *Hatfaludi István* és *Z. Horváth Gábor* a délelőtti hasonló előadásait tartották meg, míg *Dr. Ziegler Károly* a gümökről, annak válfajairól és az ellenük való

védekezésről tartotta meg értékes szabadelőadását.

A vitában *Adorjáni Albert*, *Bustya József* vettek részt. A viták a gazdaértekezlet feladataival hasznalhajtóvá. Egyes előadások között *Lőrinczi Miklós* helybeli tanító által elmondott szavak emelték a viták fényét. Elszavalták *Margit*: Magyar nyelv; *Lőrinczi Olga*: Virasszatok és imádkozások; (*Endrődi Sándor*), *Székely Rózi*: Rabkórházban (*Sas Endrődy Sándor*); *Székely Fazakas Berta*: Szeretem a mérszertet (*Gál József*); *Károlyi Ida*: Ágotha Kisasszony (*Gál József*); és *Bustya Ferenc*: Vigyük az őszben című költeményét.

A sorozatos előadások első előadásai bizonyosságot tettek arról, hogy a gazdatársadalmunk nagy szívesen és nagy figyelemmel fogadja a helyes célzatu felvilágosításokat. Ez buzdításul szolgál a Szövetség ifju és nagy szorgalommal komolyan dolgozó vezetőségének.

A gazdák erélyes hangú támogatása a magas kamatok ellen. A Marosmegyei Földmives Szövetség folyó hó 15-én gyűlést tartott, amelyen *Mikó László* elnöklete alatt *Hatfaludy István* dr. *Jenei István* előterjesztésben tudomásul vették az 1931. évi jelentést és az 1931. évi tervet. A Szövetség ülésén *E. G. E.* képviselőjében *T. Bálint E. G. E.* titkár volt és javaslatára egyhangulag határozták, hogy a folyó év Marosvásárhelyen egy nagy

szabásu mezőgazdasági kiállítást rendez a Szövetség az Erdélyi Gazdasági Egylettel karöltve. Az indítványok rendén az igazgatóválasztmány foglalkozott a kormány kamattörvény javaslatával. Elkeseredett hangú feszülésekben követelte a gazdaközvélemény a kamatláb leszorítását. A gazda 1 százalékot sem tud kihozni ma az őstermelésből egy évig tartó verejtékes munkájával, ezért a tervezett 14 százalékos kamatlábbal nincsen segítve a gazdák. Ma a tőkét él fel a földműves és így a földbirtokok rövidesen a bankok kezébe kerülnek. A választmány egyhangú határozattal programba vette a kamatláb letörésére irányuló erélyes akció beindítását és ennek támogatására felkérni határozta ugy az Erdélyi Gazdasági Egyletet, mint a Magyar Pártot.

Az erdélyi gazdák tanulmányi kirándulása Magyarországra. Az Erdélyi Gazdasági Egylet március hó 16—25 napjain a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából Magyarországra gazdasági tanulmányi kirándulást rendez, amelyen úgy férfiak, mint nők kedvezményes árak mellett vehetnek részt, amennyiben az alábbi feltételeknek megfelelnek. A kiránduláson való részvételi szándék legkésőbb március hó 3-ig bejelentendő az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalához (Cluj-Kolozsvár, Str. A. Muresan—Attila u. 10.). A bejelentéssel egyidejűleg beküldendő a jelentkező állampolgársági bizonyítványa hivatalos másolatban és személyazonosságát igazolóványa. A jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj is beküldendő. A részvételi díjban benne foglaltatnak az utlevél szerzés költségei, a vizum díja, vasuti jegy ára Kolozsvártól—Kolozsvárig számítva, az összes szállodai költségek borralalókkal, a kiállítás területére kétszeri belépésre jogosító igazolvány, a kedvezményekre jogosító igazolvány ára stb. Az utlevél szerzéséről az

E. G. E. gondoskodik. A részvételi díjak több féle csoportosításban vannak összeállítva, aszerint, hogy a jelentkezők csak Budapestre mennek, vagy a vidéki kiránduláson is részt vesznek és Budapesten igényelnek-e szállodai elszállásolást, vagy privát háznál, ismerősöknél szállanak meg. Minden érdeklődésre postabélyeg beküldése ellenében készséggel nyújt részletes felvilágosítást is az E. G. E. titkári hivatala.

A kirándulást egy dunántúli 3 napos gazdasági tanulmányi kirándulás fogja változatossá tenni, amelynek kapcsán egy pár nagyobb uradalmat és több badacsonyi pincegazdaságot fog megtekinteni a társaság. Részvételi díjak: *Az I. csoport részvételi díja 3900.—* lei azok részére, akik szállodai elszállásolást igényelnek és részt vesznek a vidéki kiránduláson. *A II. csoport részvételi díja 2900.—* lei azok részére, akik résztvesznek a vidéki kiránduláson, de Budapesten nem tartanak igényt elszállásolásra. *A III. csoport részvételi díja 2700.—* lei azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt, de Budapesten elszállásolást igényelnek. *A IV. csoport részvételi díja 1700.—* lei azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt és Budapesten elszállásolásra nem tartanak igényt.

Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek gyakori fejfájásban, tüdőhurutban szenvedők kérjenek ismertető füzetet a **dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikórról.** Mindenkinek teljesen díjmentesen küldi **dr. Földes gyógyszerésztára és vegyészeti laboratoriuma Arad, Str. Emineceu 24. sz.**

Szabadalmi törvény

megjelent magyar nyelven kapcsolatban a nemzetközi egyezményrel és sok hasznos tudnivalókkal. Ára előre fizetve 50 lei, utánvétellel 65 lei.

VASS A. szabadalmi ügyvivő
Cluj-Kolozsvár, Str. Drágalina 122.
(volt Fellegvári-út)

Könyvkereskedésekben is kapható!

PIAC

Oroszország nem fog több olcsó gabonát árulni. Oroszország, hogy a többi gabonatermelő országok üzleteit rontsa, a termelési költségnél is olcsóbban árulta a gabonát. Ez volt a híres orosz „dömping.” Oroszország gabonaértékesítési kísérletét nagy veszteséggel zárta le. Ezért elhatározták Oroszországban, hogy a gabonaárát a többi gabonatermelő államokkal egyértőleg fogják megállapítani. Az orosz elhatározás következtében a hangulat a nemzetközi gabonapiacra bizakodóvá vált, remélik, hogy a gabonaárak javulni fognak. A kereslet már is élénkebbé vált a gabonapiacra.

IPARI ROVAT

Fordulat a szatmári Iparos Otthon ügyében. Megirtuk, hogy a szatmári Iparos Otthont a bíróság Szatmár városának ítélte. Az ügyben most érdekes fordulat történt. **Bota Eugen** román városi tanácsos kijelentette, hogy a felebbezők az ügyről tévesen voltak értesülve. Miután azonban meggyőződtek arról, hogy a város nem járult egy fillérrel sem a kulturpalota felépítéséhez, a felebbezők beleegyeznek, hogy a semmitőszékhez a felperesek fel-folyamodást adjanak be, a központi felülvizsgálati bizottság határozatának megváltoztatása érdekében. Így hát remélhetjük, hogy a szatmári iparosság kulturpalotájának ügyét közmegegyezésre fogják elintézni s így az megint visszakerül az iparosság tulajdonába.

SZÖVETKEZET

Megalakult a Hitelszövetkezeti Uniója.

Kisebbségi szövetkezeti mozgalmunk életében jelentős lépés történt, amennyiben kolozsvári székhellyel „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek ellenőrző Uniója (románul „Uniunea Cooperativa de Economie și Credit Alianța”) céggel megalakult a szövetkezeti törvény által előírt szervezet. A szövetkezeti törvény minden egyes szövetkezetnek kötelezővé teszi egy ilyen Unióba való belépését. Ennek hiányában a szövetkezeti törvény értelmében elveszti szövetkezeti jellegét és nem részesül a szövetkezeti törvény által biztosított kedvezményekben.

Felhívjuk tehát az összes szövetkezeteket, melyek Uniónk kötelékébe nem tartoznak, hogy saját érdekében lehetőleg postafordultával küldjék meg fenti Uniónak (Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului, volt Unió-utca 12.) a belépési nyilatkozatot, melynek mintapéldánya átvehető Temesváron dr. Harkányi Sándor főellenőr úrnál, Str. V. Onițiu No. 4. III., Nagyváradon Juhász János főellenőr úrnál, Str. Eroul Necunoscut No. 15. és Székelykeresztúron Dr. Elekes Dénes igazgató úrnál.

„Szövetség” Unió Igazgatósága.

Hozzászólás a Falusi Gazdakörök szervezéséhez.

Ha eddig nem, de most az 1930. év gazdasági lag oly szomorú mérlege után, s az 1931. év kezdetén be kell látnunk, hogy a gazdák minél erősebb szervezkedésére, jól megalapozott s így életképes szervezetbe való tömörülésére multhatatlannul szükség van!

Egyesülés, szervezetbe való tömörülés nélkül ma a gazdák sem tudnak helyt állani, mert régi igazság az, hogy „Egyesülésben az erő” — de kölcsönös, vállvetett, cél és öntudatos, erős munka szükséges ahhoz, hogy az elv megvalósítható legyen, hogy az egyesek az egész s az egész az egyesek boldogulását, előbbre jutásáért számottevő eredményt mutathassanak fel.

Bár az Erdélyi Gazdasági Egylet, a Hitelszövetkezetek Központja, a Hangya-központi vezetőségei szóban és írásban az Erdélyi Gazda, a Magyar Nép, a Szövetkezés című szaklapok állandóan felszínén tartják és propagálják a fenti célt és eszmét, azért nem lehet elégszer és eléggő tanítani, ránevelni a gazdaközöniséget, hogy ezek meghallgatásra, megértésre találjanak. Éppen ezért minden jóra való, értelmes gazdának, bármilyen téren vezető embereknek közérdekű, erkölcsi és eléggé nem hangsúlyozható kötelessége

ezeket az eszméket hirdetni, a gazdákat öntudatra ébresztve, a kishitűséget leküzdve, a szövetkezet: életre nevelni és tanítani és a szervezkedést minden lehető és törvényadta módon elősegíteni, megvalósítani!

Jól tudom azt is, hogy nagy a kételkedők, hitetlenkedők és önzők száma, kik mindig csak azt nézik és keresik, hogy van-e pillanatnyilag, vagy azonnal hasznuk a szervezkedés, az egyesülésből aprópénzre váltható-e azonnal a szövetkezeti élet!

Ez a felfogás, ez a gondolkodás halálos ellensége minden egyesülésnek, megöli rákfenője minden szövetkezeti életnek! Ezt kell első sorban leküzdeni, elhallgattatni, ezt a felfogást kell tüzzel vassal irtani. Mert téves és alaptalan még az ilyen legönzőbb gondolkodás is, mert a szövetkezeti életnek azonnal kézzelfogható, anyagi előnye is van a nagy, sőt mérhetetlenül nagy erkölcsi haszna mellett. Nem hivatkozom egyébre, mint arra, hogy a szövetkezeti tag soha sincs egyedül semmiféle bajban, gondban és csapásban — mert az egyesülésben rojló erő csodákra is képes, ha érett és megfontolt vezetés alatt áll! A szövetkezet kebelében lehet és kell nevelni, megtanítani a gazdákat a többtermelés módjai és eszközeire, mert ma többet és jobbat kell ugyanazon darab földön termelni, mint régen, hogy a maközterhekre, üzemi költségekre, ha valamivel is de még is csak több maradjon! A szövetkezetek képesek a többtermeléshez szükséges gazdasági gépeket és eszközöket beszerezni, — melyeket a kisgazda egymagában nem képes — melyekből jobb, takarékosabb, egyenletesebb és gyorsabb így olcsóbb munka végezhető.

Szinte hallom, hogy sokan mondják a hitetlenkedők — a szövetkezeti gépek ügyére — *„közönlónak turcs a háta!”*

Kifoghatatlan a példák száma arra, hogy igen is a szövetkezeti életnek azonnal is van kézzelfogható haszna és előnye. Ott a gazda egyik igen érzékeny oldala, a baleset vagy betegség folytán való állat elhullásából származó kár. Meg kell csinálni a szövetkezet kebelében a kölcsönös állatbiztosítást, akkor csak egy kis százalékban érzí a kárt a károsult. Ott van a jégverés, tüzesé-
ből származó kára a gazdának. Szövetkezet kebelében csoportosan egy biztosító-társaságnál biztosítva, lényegesen olcsóbb a biztosítás s még a szövetkezetnek is jut vissza a dijakból!

E kérdésnél meg kell említenem a „Minerva” biztosító-társaságot, mely igen kedvező díjtételek és feltételek mellett veszi át a gazdák csoportos biztosítását tűz és jég ellen a szövetkezetek útján s amellet a Gazdaköröknek számottevő jövedelem részesedést is enged vissza!

A gazdakörök szervezésére és vezetésére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában Dr. Nagy Endre gazdasági egyleti titkár tollából megjelent „Utmutatás” minden tekintetben kimerítő jóközlátást ad, tehát e kérdésekhez nincs mit hozzátennem.

Imrek Albert.
okl. mérnök.

MULATTATÓ

OLYAN JÓ ITT A FÖLDÖN.

*Minek repülni mindörökkön,
Mikor olyan jó itt a földön?*

*Dologba állni, megpihenni,
Szerető hü asszonyt szeretni.*

*Vérünkéből sarjadt kisgyerekekkel
Hancuzni ágyban este, reggel.*

*A friss ebéd ma is csodás volt...
Igyunk reá egy jó pohár bort.*

*Es szundikáljunk majd utánna,
Ugy hí a fehér, puha párna!...*

*Olyan jó sétálgatni este,
De házunktól nem menni messze.*

*Éjjelre jól betakarózni,
Szép álommal összefogózni...*

*Nem, nem repülök már örökkön,
Hiszen olyan jó itt a földön.*

Gyökössy Endre.

A keménykalap haszna.

Elmultak a diákévek. Mi legyek? hol fogjam meg a megélhetés vezető fonalát? — Ez volt most a nagy kérdés.

Boldogult nagyanyámnak az volt a legfőbb óhajta, hogy pap legyek. Erre biztatott a nagyenyedi kollégium új rektora is.

Elmondotta, hogy gazdag prókátort eléget látott, de éhezöt, nyomorgót még többet. Gazdag papot ugyan még soha sem látott, de éhezö pap sem került még soha senki szeme elé.

Magam is szerettem volna pap lenni, de hát úgy volt, hogy Erdélyben az ekléziákat a papi jövedelem nagysága szerint osztályozták. Az első osztályu ekléziába csak tiszta kintünö dipolmával és egy évi külföldi egyetemi ballgatás után pályázhatott fiatal ember,

S csodálatos dolog, ezt a minősítést a legbiztosabban csak nagyon befolyásos emberek fia, rokonai nyerhették el. A közönséges közhalandó ezt el nem érhetle.

Ifju voltam, tele ábránddal. Szerettem a falut, szerettem a szüleimet. Minden vágyam, hogy közelükben maradhassak.

— És épen kapóra jött, hogy a falunkban megürült a községi iskolánkban a vezető tanítói állás. A falu emberei ezt felajánlották.

— Lépjen itthon kenyérre, — biztattak ezek a jó emberek.

A tanító sorsa szegénység. Ez nem bántott, hiszen szegény volt a népem is.

De azért ma is édesen emlékszem, mikor az első havi huszonöt forint fizetésemet hazavihettem. Boldogan mutattam édesanyámnak.

— Tanítóságom első jutalma! — mondtam nagy örömmel.

— Ne örvendjen ennek a pénznek, — szólt bele az épen édesanyámhoz egy kis tereferére jött szomszéd zsidóné.

— Miért? — kérdeztem elbámulva.

— Miért? Hát azért, mert ez számlált pénz. Ennek soha sincsen szaporája. Mert, tesszik tudni, ezt sohasem azért számlálják, hogy elég-e, hanem azért, vajjon nem adtak-e többet. Ezért olyan szaporátlan a hivatalnok pénze.

Nem értettem meg akkor. Hej, beh megértettem később!

Hányszor jutott eszembe ez a böles asszony!

De nemesak azért gondolok ma is hálával rá. Sok okos dolgot tanultam tőle, amire az iskola senkit sem tud megtanítani.

Nélküle talán én is olyan ember lettem volna, aki tudja, hogy a diplomás embernek hivatalos címe van és úr s már azért is tisztelget érdemel.

A vén zsidóné azonban oktatott.

— A megboldogult rektor ur keményszárnyu kalapot viselt.

— Én a puha kalapot szerettem.

— Pedig a keménnyel könnyebb köszönni, Nagyot néztem. Igazán nem értettem.

— Nem is tudja: a tiszteletadás a falusi emberek előtt mekkora tekintélyt szerez? Aki nek az ifju tanító előre köszön, azt többé ebben ő megelőzni nem tudja. Az már messziről leveszi kalapját, úgy köszönti a tanítót.

— Ez nem nagy dolog, — mondám rá.

— Így volt a néhai rektor ur is. Ebben a

faluban minden szavát úgy fogadták, mint a Szentírásból olvasta volna.

Sokszor gondolkoztam azon, honnan származik ez az asszony ezt a sok életbölcességet?

Megköszöntem a jó tanácsot. Követtem. És emlékének áldozok, midőn kijelentem: soha sem bántam meg.

Földes Géza

Apróságok * Adomák

Az okosabb enged.

A piacon ütogetik agyon az időt a felsőbb osztályos diákok. Az egyik a tudásával hencog, másik meg egyebekkel.

Közben egy kettes számárfogat érkezik a piacra gyümölcselel. Az egyik nyolcadikos megfogja a kis szekér löcsét, hogy megmutassa erejét és tolni kezdi viszsza a szekeret. Tényleg erős volt a székely diák s egyszerre a szamarak megállanak.

Az erejére büszke diák int a többieknek, hogy ime megállította a szamarakat. Az egyik szemlélő oda mondja neki:

— Hja, régi mondás, hogy az okosabb enged!

Bavasz pincér.

Vendég: — Hallja pincér, ez a csirke, amit hozott, csak csont és bőr.

Pincér: — Talán a tollát is parancsolja?

Gyümölcsfaoltványok

diszfák, díszcserjék, rózsák, szőlőoltványok, amerikai alanyvesszők legjutányosabb beszerzési forrása gróf Bethlen László faiskolája és szőlőoltványtelepénél Reteag-Rettyeg, jud. Someş.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Lesoványodott, erőtlén, vérszegény tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésükre felhívjuk figyelmét.

G. I. I. A közigazgatási törvény 462-ik szakaszát módosító törvény csakis 1930. év végéig kötelezte a községeket, hogy a csendőrségi laktanya béréről gondoskodjanak. Ezen időn túl ezek a bérek a belügyminiszterium terhére esnek. Tehát 1931. január 1-étől a községek ezen teher viselése alól mentesítve vannak. Sem a község, sem egyes lakosok nem kötelesek a csendőrség részére ingyen fuvarot szolgáltatni. Ha ez irányban zaklatásnak volnának kitéve panaszaikkal forduljanak a vármegyei Prefektushoz, mint a vármegyei rendőrhatalóság vezetőjéhez, aki illetékes ezen visszaélés megszüntetésére.

2. A községek nem kötelesek sem a tanítók — gyűlésre való megjelenésükkel felmerülő — napidijaira fizetésére, sem azok utazására szükséges fuvarnak rendelkezésére bocsájtására. Az állami tanítót a helyi viszonyoknak megfelelő, illetve az ezen célra épített lakás illeti. A község nem köteles a tanítólakás takar-

ításáról gondoskodni, kötelezettség azonban az iskolák és az igazgatótanítói iroda helyiségét fuvaranyaggal ellátni. Természetesen — miután a közmunka csak költségvesély esetén vehető igénybe — a fuvarozásáért a fuvarozó díj illeti a község részéről.

3. Ami azt a feltételt illeti, hogy az állam köteles az iskolát képtelen tanítóval ellátni, az irányban fel kell kérni a tanító felügyelőséget járjon el, hogy az állam ezirányu kötelezettségét eleget tegyen.

Sz. J. Marosvásárhely. Jogos követelheti a köteles részt? Nem közölte azonban, hogy hagyaték tárgyalás volt-e?

F. J. Petrozsény. Kérésére vonatkozólag olvassa el a Magyar Nép utolsó számaiban megjelent piaci tudósításokat. Annál többet a gabona árára vonatkozólag nem tudunk mondani.

P. L. Rigmány. A Magyar Nép bár sok olyan cikket közöl, amelyeknek közlését az időszere kivánja meg, azért a cikkeknek nagyrésze állandó értékűek. Azonban tárgymutató bevezetése azért jár nagy nehézséggel, mert az állandó értékű cikkek mellett sok időszere kérdés is fel kellene abba venni, amelyeknek semmi értelme sincs. A fontosabb dolgokat szíveskedjék az év folyamán feljegyezni és számon tartani.

Sz. Zs. 156. A feleség nem köteles az anyóssal együtt lakni, jogában áll a férjétől elválni. Ellenben a férjnek nincsen jogát a feleségért indítani s még tartozik is köteles fizetni az asszonynak, mivel az jogosan hagyta el.

K. J. A kért intézet már a háboru utáni években megszűnt, tehát a befizetett összeg vagy az annak megfelelő kötelezettség teljesítését nem rendelheti.

S. F. Minden gazda kell, hogy betegsegélyző illetéket fizessen az alkalmazottja után. Nem határoz, hogy a gazdának mennyi földje van, sem az, hogy az alkalmazott férfi-e, vagy nő.

Sz. K.-né. Kolozsváron is nagy a munkanélküliség, közvetlenül nem tudunk lépéseket tenni, hogy rokonát elhelyezzük. A levelet átadtuk a Róm. kath. Nővédelmi Hivatalnak, ahol megígérték, hogy ajánlatát nyilván tartják s Önt sürgönyileg értesítik, ha állás akad.

D. E. A békebeli 400 korona ma 200 lejt tesz ki, mivel nincsen átértékelő törvényünk. Ha akar, természetesen többet is fizethet. 2. Adja be írásban panaszát a szolgabírói hivatalba és sürgesse az elintézőt, amelyet ha nem lesz megelégedve a döntéssel, felebbezzon meg.

Sz. K. Ér-Endréd. A ricinus-termesztés kérdése ma úgy áll, hogy a regátban, Dobrudzásban és Besszarábiában már termesztik ezt a növényt. Kivált az utóbbi helyen a kisgazdák előszeretettel és nagyobb arányokban termesztik a ricinust, miután Oroszországban már rég karolták föl a ricinus termelését, így tehát a nép már megszokta ezt a termelési ágat. A ricinusmag értékesítése azonban eddig akadályokba ütközött nálunk, mert nem akadt reá vevő. Most kezd a dolog kialakulni és remélhetjük, hogy a ricinusmag rövidesen rendes kereskedelmi cikk lesz. Az értékesítés nehézsége eddig abban állott, hogy nem volt olajgyárunk, amelyik a ricinust vásárolta volna, most kilátás van erre is. Pedig a ricinusmag földolgozása nem ütközik nehézségbe, minden olajütő malom elvégezheti azt. Persze nem a gyógyszernek szánt ricinusolajat állíthatja elő, hanem a kenőolajat, amilyent a repülőgépek és autók motorok kenésére használnak. A gyógyszernek használt ricinusolajat t. i. hideg uton kell előállítani, míg a kenőolajat meleg uton, vagyis fölhevítés után préselik ki. Az utóbbit nem tartják alkalmasnak gyógyító célra, mert talán mérges, miután a ricinus mérges növény és ricinusmagot enni igen veszélyes do-

log. De azért magam láttam esetet, amikor az illető meleg uton előállított ricinusolajat (amit a gazdasági akadémiában készítettünk) bevett és semmi baja nem történt tőle.

Nagyon fontos kérdés a ricinustermesztés körül a fajta megválasztása. Olyan fajtát kell termelni, amely jól beérik. Besszarábiában és a regátban is már van aklimatizált fajtájú ricinus, amely jól beérik. Ilyent kell beszerezni. A "beszerzésre ajánlom, hogy tessék a gyógynövénykísérleti állomáshoz Chisinău-ba Pleztor I. S. állomásvezetőhöz fordulni, aki közvetítheti a mag beszerzését.

Mi Kolozsvárt évek óta foglalkozunk a ricinusnak kísérleti termesztésével és nekünk is van már kitenyészett, korán érő ricinusunk, de ebből nem szolgáltatunk még nagyobb mennyiséggel.

Ami a termesztést illeti, csak annyit jegyzek meg, hogy a ricinusnak hasonló igényei vannak, mint a kukoricának. Ugyanúgy termesztendő, csak az aratásban tér el a kukoricától, mert a ricinust tokonként kell begyűjteni, amihez gyermekeket kell beállítani. Hetenként kétszer-háromszor kell a ricinusábrát megjártni és az érett tokokat egyenkint le kell szedni. Minden tokban három mag képződik. A beszedett tokokat ponyván el kell feregetni, ahol azok maguktól föl pattannak és a magot kiszabadítják. A háboru alatt sok magyar gazda foglalkozott ricinus-termeléssel, de azóta föl hagyta vele.

Dr. Péter Béla.

St. A. Nagyszalonta. A libapimpó latin neve: *Potentilla anserina* L. A drog neve: *Herba Anserinac.* Ezen a néven régen hivatalos (officinális) volt a gyógyszerzatban, de azóta feledésbe ment. Most újból föl kellett azt fedeznünk, mert kiváló jóhatású gyógynövény, amelyet minden háznak a kézi patikájába föl kell venni. Eddig gyógyszerárakban nem volt kapható, de közbenjárásomra dr. Nagy Árpád kolozsvári gyógyszerésznél czentul kapható lesz.

Dr. Péter Béla.

M. S. A naptár ügyében tett kérdésre jelenleg nem tudunk válaszolni. — Másik kérdésére, hogy a hordóizü bort hogyan lehet megjavítani, a következőket válaszoljuk: Rendes szőlősgazda mielőtt a bort a hordóba tölti, a hordót megvizsgálja. Rossz hordóban a szakértő borász bort nem tölt. A hordóizü boron segíteni nem lehet. A modern borkezelésben ismeretes eljárások (azbesztszűrő, szénszűrő, stb.), amelyeknek segítségével valamit lehet a hordóizü boron javítani, esetében költséges voltuk miatt nem alkalmazhatók. Ha nincs nagy mennyiségről szó, esetleg rossz borát a jövő esztendőben föltse friss szőlő törkölyre, hagyja azon 1-2 napig állani és préselje ki. Talán ez is segít valamit az izén. A hordóizü borból konyakot is lehet főzni, ehhez azonban a pénzügyi hatóságok engedélyre van szükség. Tudomásunk szerint újabban a borból nem szabad konyakot főzni. Önnek ajánljuk, hogy tartsa hordóit rendben, kezelje azokat szakszerűen, akkor nem fogja ilyen károsodás érní. Amennyiben borát semmiképpen sem tudná értékesíteni, csináljon abból borecetet. Erre vonatkozó utasítást: Tanácsadó gyümölcstermelők számára c. könyvünkben talál.

Vetőmagvak

gazdasági magvak
konyhakerti magvak
virág magvak
here magvak
takarmányrepa magvak
legmegbízhatóbb minőségben

szőlő, gyümölcs és állatvédelmi anyagok, mindennemű gazdasági cikkek

MEZŐGAZDÁK

Kereskedelmi Részv.-Társ.

Alapított az 1900 évben **ARAD** Alapított az 1914 évben

Árjegyzék kérésre ingyen!

Szerkesztői üzenetek

A második napiár expediciót pár napon belül befejezzük s február második felében megkezdjük a harmadikat. Akik legkésőbb február 20-ig beküldik hátralékukat, azoknak a naptárt feltétlenül elküldjük. Tehát, ha eddig nem küldte be hátralékát, de legkésőbb február 20-ig beküldi, febr. végéig elküldjük a könyvnaplót. A fulinaptárt már szétküldtük s minden előfizetőnknek, sőt az új előfizetőknek is, megküldjük. Ugyiszintén megküldjük az új előfizetőknek a könyvnaplót is, ha egy évi előfizetési díjat előre beküldenek.

K. S. Marosludas, O. J. Székelydália, S. L. Csikszentsimon, G. F. Kolozs, B. I. Csikszenttamás, K. S. Korond, P. S. Páké, N. I. Lisznyó, B. D. Szilágyballa, T. L. Nagydoba, G. B. Berettyószéplak, V. I. Salamás, S. P. Felsőrákos, N. M. Székelykocsárd, T. É. Fehéregyháza, B. D. Lőrincfalva, V. B. Buzásbesenyő, P. M. Krizba, K. F. Csekelaka, A. K. Barót, F. F. Vargyas, J. P. Csiktapolca.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

T. I. Mezőcsán. Levelét áttettük dr. Péter Béla igazgató urhoz azzal a kéréssel, hogy járjon közbe a fiu érdekében a reklamálnál.

P. S. Bölön. A csunya vizálykodásról szóló tudósítást nem közöljük. Elég szomorú, hogy ilyen dolgok is megtörténhetnek magyar községben.

S. G. Más verseket kérünk. A versei most sem váltak be.

B. D. A „Méltóságos csizmadia“ c. vígjáték egyáltalán nem kapható még a kiadónál sem.

F. Gy. Bodos. A kórt könyvet nem tudjuk elküldeni, mert nem a mi kiadásunk s jelenleg nincsen raktáron. Különben is olyan drága könyv, hogy három új előfizető bejelentéséért, ha megvolna, akkor sem tudnók elküldeni. Szíveskedjék a Magyar Nép könyvtárából egy könyvet kiválasztani s azt értesítése után azonnal elküldjük.

Sz. F. Margitta. Sorsjegye nyert.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. J. Málnás 1530 és 850, A. I. Selénd 140, T. A. Csánalos 175, Gy. B. Fugyivásárhely 175, P. B. Tataros 157, O. B. Biharfalva 170 (r. 1931 ápr. 1-ig), S. A. és özv. Sz. J.-né Görgényszentimre 175—175, J. S. Buzaháza 170, V. S. Torja 170, Sz. J. Magyarlápós 175, V. J. Héjjasfalva 170, K. I. káplár Abafája 170, K. E. Nagyszalonta 170, K. J. Biharfélegyháza 170 (r. 1931 dec. hó 31-ig), Porgányból: G. I. 175, F. A. 175, L. E. 175, Fr. L. 175, K. J. 170, T. I.-né Csikzsögöd 170, Somlyóujlakról: ifj. M. A. 175 és Sz. P. 260 (r. 1931 dec. 31-ig), özv. B. S.-né Désakna 345 (rend. 1930 dec. 31-ig és 45 lej füzetekért), id. M. D. Jobbágyfalva 517 lej.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Keleti Újság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. A lást keresők részére 20 szóig 10 lej. Előfizetőknek minden szó vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Pályázati hirdetés. Róm. kat. kántor-tanítói állásra, haláleset miatt az állás azonnal elfoglalható. Aalpfizetés 150 lej, kántordíj havi 250 lej, tanítói fizetés 500 lej, állami segély 12.000 vagy 14.000 lej, 6 m. tűzifa, lakás kácszaba konyha, éléskamra, fűtőkamra, disznóól, 4 hold iskolaszántóföld, 4 hold kisajátított szántó, mely részben bevetve őszi vetve. Tanköteles 45, ezután fejenként 10 kg. buza, 1 hold jó minőségű kert föld. Jelentkezések írásban. Iskolaszéki elnök: **Ferenci András Izgár**, p. u. Jászsig, jud. Caras.

Szakképzett disz. konyha- és gyümölcskertész állást keres. Ajánlatokat „Kertész“ jellegre a kiadóba kérek.

Leghorn (aranyhegyi) eladó Tenyésztőrzsek és tenyésztőjé: **Farm Gherla-Szamosújvár, Róm. Ferdinand 4.**

Amerikai fehér Leghorn és vörös Rhode Island-i tenyésztés, egy napos csibe, évi 240-cs felüli tojás után tojók kapható. **Künnle József gazdaságában Lujza Fajbaromfi Farm Sepsiszentgyörgyön** — Kisgazdáknak reklám árban egy kotló alá (15 tojás) 300 lej.

Kéthengeres, 8 HP. petrolum benzinmotor favágó készülékkel együtt jutányos áron eladó. **Szabán János Atid-Etéd, jud. Odoheiu.**

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogyan a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ Rt.-T.

Tehát magyar köteletség-biztosítását ide átadja

„Transsylvania” Bank Rt

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyszentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,
Elfogad betéteket, leszámítól
váltóka és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38. Ref. Theol.
Telefon 19 sz.

Takarék betéteket a leg-
előnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonket folyósít.

Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár RtCluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesseleányi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókiintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau-Zilan.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak. pénzár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Ulcara-Marosújvári fiókiintézete. —

Saj t tőkék:

60 000 000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágszatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Biró Vencel:

KESERÜ SERBET

Ára 80—Leu.

Új történelmi regény a török hódol-
ság korából. A kiváló történettudós
ezúttal izgalmas meseszöveg kere-
tében tárja elénk a kor történelmét.

A pénz előre beküldése ellenében
portómentesen küldi a

MINERVA
KÖNYVKERESKEDÉS

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria
Deák Ferenc-u. 1. sz.

nyolc kötetes szőlőművelési és
gyümölcsös

árjegyzékemely az egész ország-
ban a legolcsóbb árakat és minden
szőlőbirtokosra nézve megfizethet-
len tanácsokat tartalmaz. — A saját
érdekében ne vegyen addig olványt
vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át
nem olvassa szőlészeti útmutatómat.

Cím

SZÜCS J. szőlőtelepe

Diosig—Bihardíószeg

Jud. Bihar.

Czeiznai Eszter:

CUKRÁSZAT
ÉS HIDEG BÜFFÉ

II. bővített és javított kiadás
6ra 140—Lei.

A könyv új kiadásában nemcsak a
csinos, izléses tálalást tanítja meg
tökéletesen, de a takarékos és kiadós
főzésre, még a vendéglátásnál is.
Ebből a szempontból is hézagpótló
munka, mely minden ház arjának
nélkülözhetetlen. A könyv nemcsak
különö tanítási módszere, pontos
utbaigazításai, legmodernebb recept-
jei, de olcsósága miatt is nagy ked-
veltségnek örvend.

Főbizománnyos a

MINERVA könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria - Deák F.-u. 1.

Cserepot, földgázzal égetett,
fagyálló, tartóst

„Terrasit” nemes vakolatot; templo-
mok vakol sához, mely szintartó,
viharálló, javítást nem igényel.
Cementlapot izléses kivitelben, kü-
lönböző színben és motívummal
előnyösen szállít a

HERCULES S. A.

Diciosánmárton-Dicsőszentmárton.

Eroteljes ujszülött és jól fejlődő növendekáll. ta
lesz, ha vehes, szoptató és elválasztott.

állatainál a takarmányt

egészíti ki.

Egy állat napi PeKK adagja néhány baniba kerül. E csekély
költséggel biztosítja állatainak gyors gyarapodását és sok
belegségtől óvja meg azokat. Bárki próbát tett a PeKK-el
tudja, hogy az nélkülözhetetlen minden állattenyésztőnek.
Kérjen ingyenes ismertetőt a következő cégek egyikénél vagy
a Chinoin-gyár bármely lerakatánál:

Szalmármegyei Mezőgazdák r.-t. Satu-Marc—Szalmár, Str. Reg. Maria 17.
Mezőgazdák Kereskedelmi r.-t. Arad, Str. M. Stănescu 2. — Karner Ede r.-t.
Timisoara-Temesvár, Str. Brătianu 12. — Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár,
Piața Mihai Viteazul 40. — Sztruhár és Mandl Carci-Marc—Nagykároly.

Vezérképvislet:

Frederic Spodheim és Társa București 2., Bulv. Elisabeta 55.

Lesoványodott, erőtlenn.
vérszegény, tüdőhajos
betegek részére áldás a

„GRASIN“

erőítőszer. — Étvágy ja-
vitó, erősítő, vérképző
hatása szembeűnő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárában
Cluj-Kolozsvár, Cămin Moșilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvétellel.
Kiszállítás minden dobozhoz mellékelve.

ARAINKAT LESZÁLLÍTOTTUK

tehát nincs mentsége Önnek, ha hagyja gyümölcsfáit az idén is tönkremenni.
Permetezzen a tél folyamán, rügyfakadás előtt, levél-, pajzs-, vértelű,
valamint mindennemű kártevő ellen

„DENDRIN“-nel

vagy a kétszeres erősségű

„NEODENDRIN“-nel

Pár héttel rügyfakadás előtt pedig permetezzen lisztharmat, monília,
gombák ellen, bordói level kevert

„AMONIL“-al

Ne feledje el „SOTOR“ hernyóenyvgyűrűjét ujjal felcserélni.

Ingyenes részletes utmutatást nyújt a gyártó:

Moskovits Ipartelepek R.-T.
Oradea—Nagyvárad.

Szőlőbirtokosok!

Mielőtt szőlőoltvány szükségletüket
beszereznék, kérjék előbb szőlőolt-
vány és más szőlővesszőkről szőlő
étesítőmet, mely kimerítő utbaiga-
zítást ad a mai örökítésre, ugyszin-
tén a hiányok pótlására. Annál in-
kább kérje mielőbb, mivel bárkinek
ingyen és bérmentve küldi azt meg

Hajdu István

puritán szőlőgazdaság
és szőlőoltványtelepe

Diosig-Bihardiószeg jud. Bihar

Rolozsvári

Takarékpénztár és

Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett
fogad el és rendszerint fel-
mondás nélkül fizet vissza. —
Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Dicsőánmartin-
Dicsőszentmárton, Alba-Julia-
Gyulafehérvár, Târgu-Murás-
Marosvásárhely, Oradea—Nagy-
várad és Timișoara—Temesvár

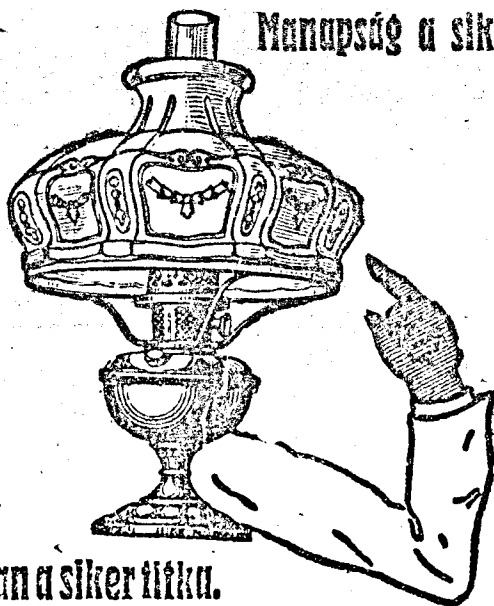
Saját tőkéi 143 millió lei.

Alföldi intézetei:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár
Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm.
Gazdasági Bank és Tak.-pénztár
Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Tak.-pénztár Odorheiu
Szekelyudvarhely és Cristur-
Szekelykeresztúr, Szászregén-
vidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-
Szászregén, Népbank Rt. Hued n-
Bánffyhungad és Szamosújvári
Hitelbank Rt. Gherla—Sz.útvár.

Minden bankügyletet
a legelőnyösebben végez
Áruraktárai a vasut mellett.

Manapság a siker titka,

Bennem van a siker titka.

Ha még nem használja, vagy nem ismeri az „Aladdin“ petro-
leum csodalámpát, kérjen ismertetőt, portómentesen küldünk.
ALADDIN S. A. R. Bucuresti I., Str. Re:ala 6.